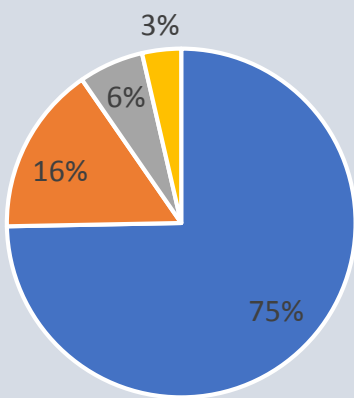

2017 metais psichikos sveikatos centrams (PSC), jų specialistams ir su pirminio lygio psichikos sveikatos priežiūra dirbantiems ekspertams buvo išsiųsta apklausa dėl PSC probleminių sričių ir poreikio stebėsenos sistemai. Respondentų skaičius svyruoja nuo 47 iki 83. Apklausoje dalyvavo 34 PSC dirbantys psichiatrai, 21 PSC dirbantys psichologai, 13 PSC dirbantys socialiniai darbuotojai ir psichikos sveikatos slaugytojai ir 15 ekspertų, nedirbančių PSC, bet atliekančių mokslinius tyrimus susijusius su pirminio lygio psichikos sveikatos priežiūra Lietuvoje ir pasaulyje. Klausimai buvo formuojami atsižvelgiant į su ekspertais atliktų kokybinių interviu turinį, norėta patikrinti, ar specialistų dauguma sutinka su indentifikuotomis problemomis.

Šiame dokumente pateikiamos skritulinės diagramos, norint parodyti atsakymų pasiskirstymus, kai kurių klausimų atsakymai išskiriami pagal atsakiusiųjų profesijas.

Dėkojame visiems, dalyvavusiems apklausoje ir išreiškusiems savo nuomonę. Šios apklausos rezultatai buvo naudojami formuojant PSC stebėsenos modelį.

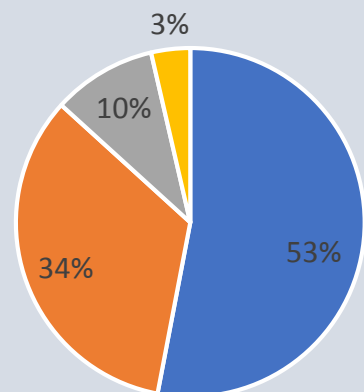
Ar sutinkate su šiomis probleminėmis PSC sritimis?

1. Per mažas atlygis PSC dirbantiems gydytojams ir kitiems specialistams

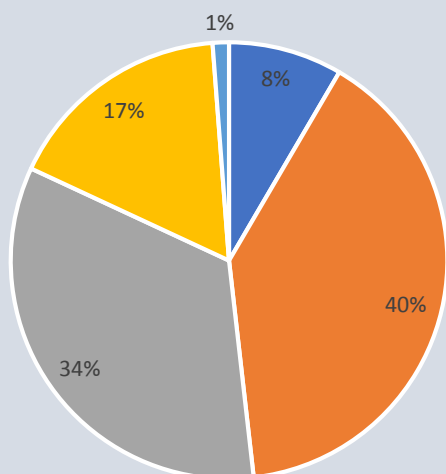
■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku
■ Dalinai nesutinku ■ Visiškai nesutinku

2. Trūksta resursų užtikrinti PSC darbuotojų psichologinį atsparumą ir gerovę

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku
■ Dalinai nesutinku ■ Visiškai nesutinku

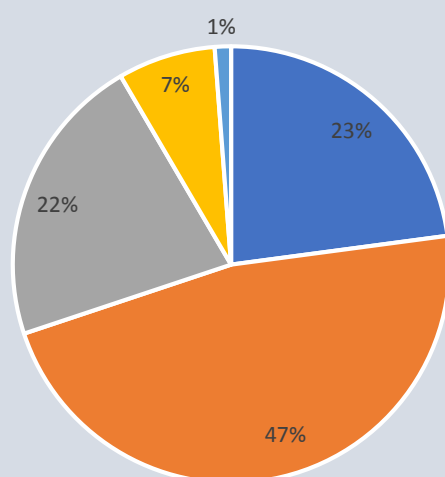
Ar sutinkate su šiomis probleminėmis PSC sritimis?

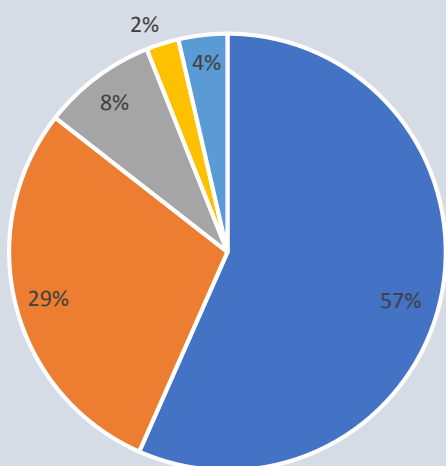
3. Pacientai ar jų šeimos nariai neįtraukiami į gydymo planavimą

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

4. Nepakanka mokymų PSC darbuotojų kvalifikacijos kėlimui

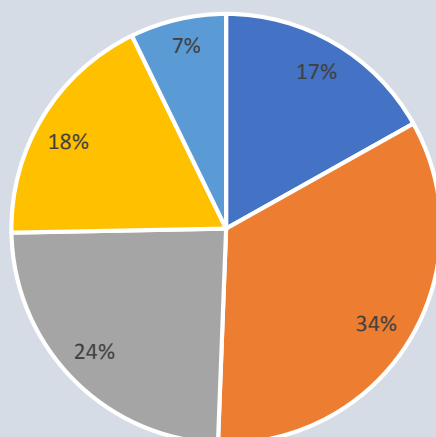
■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

5. Trūksta resursų (laiko, žmogiškųjų išteklių, finansų) vykdyti paslaugoms ar veiklai, susijusiai su sveikos gyvensenos skatinimu ar prevencija

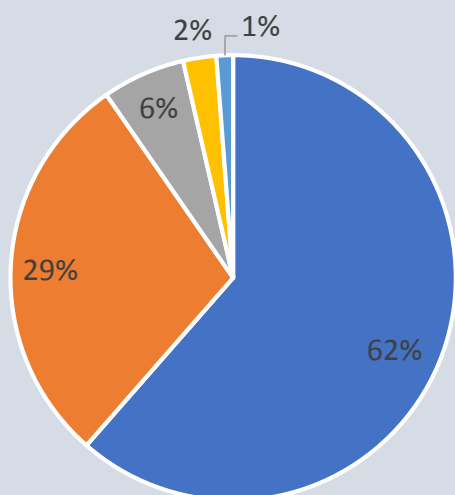
■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

6. Netaikoma atvejo vadyba

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

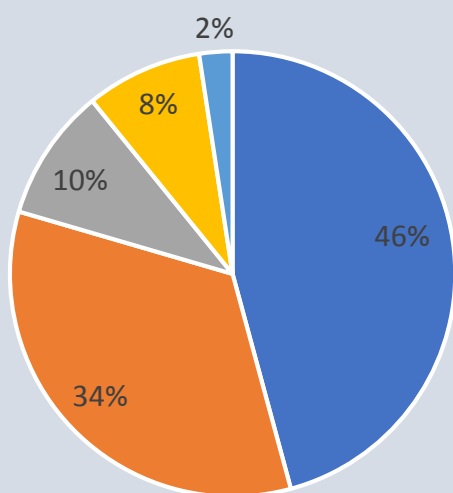
Ar sutinkate su šiomis probleminėmis PSC sritimis?

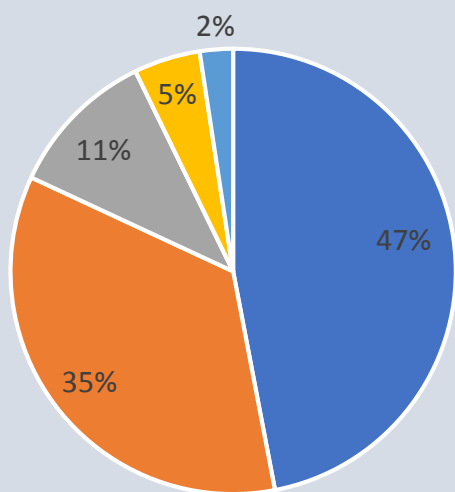
7. Per didelis gydytojų darbo krūvis

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

8. PSC gydytojai nėra prieinami vakarais ir savaitgaliais

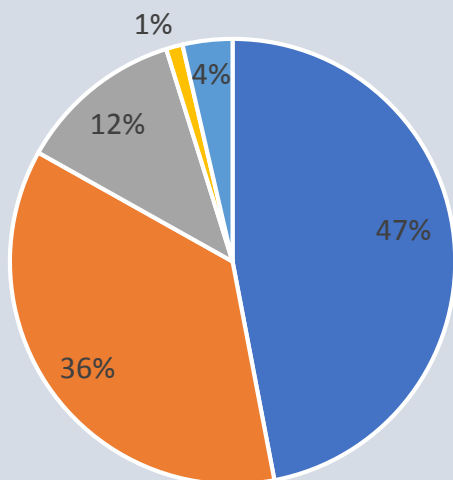
■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

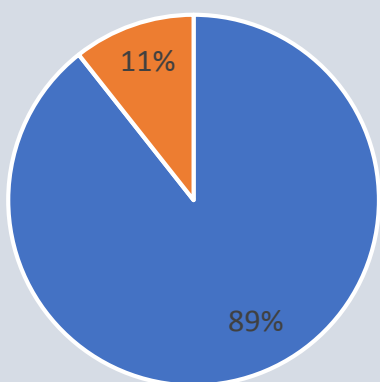
9. Sunku rasti ir įdarbinti kvalifikuotus gydytojus psichologus ar psichiatrus

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

10. Trūksta nekontaktinių valandų, administracinė veikla užima per daug laiko

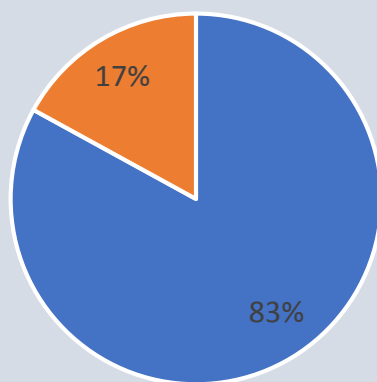

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

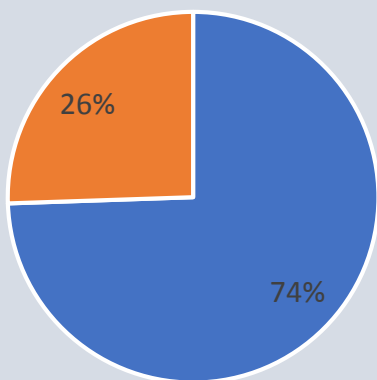
■ Taip ■ Ne

11. Ar būtų naudinga daugiau žinoti apie jūsų ir kitų Lietuvos PSC veiklą ir veiklos rodiklius?

■ Taip ■ Ne

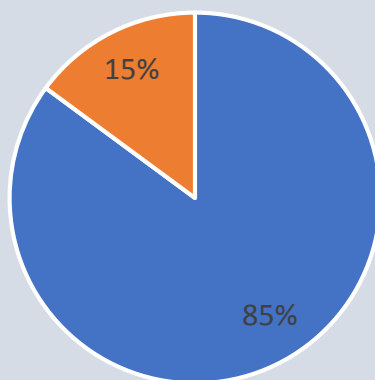
12. Ar norėtumėte tikslinių rekomendacijų apie galimybes gerinti jūsų PSC veiklą ir paslaugas?

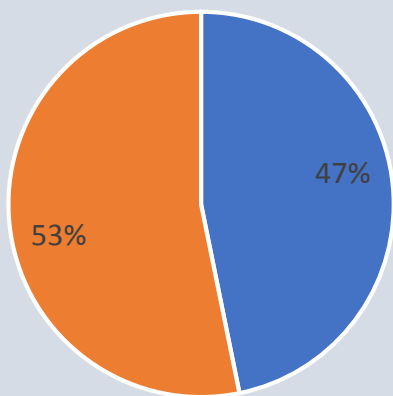
■ Taip ■ Ne

13. Ar būtų naudinga turėti standartizuotą formą savivaldybių metinėms ataskaitoms?

14. Ar naudojate elektronines duomenų sistemas (pvz. E-Sveikata, MEDIS)?

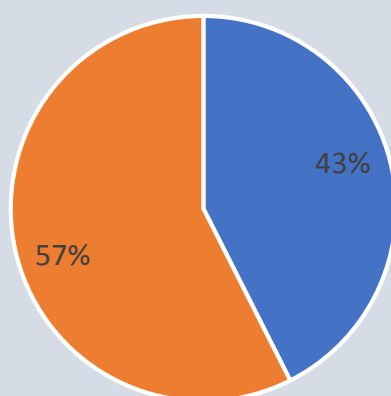
■ Taip ■ Ne

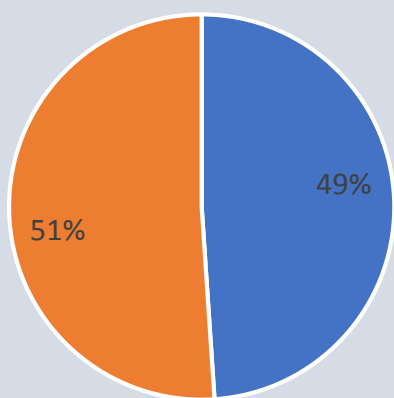
■ Taip ■ Ne

15. Ar gydytojai jūsų įstaigoje naudoja standartizuotą paciento gydymo kortelę, kurioje įvardijami konkretūs psichologų ir psichiatrų taikyti gydymo metodai (pvz. Kognityvinė elgesio

16. Ar rutiniškai kaupiate duomenis apie pacientų būklės kitimą, naudodami standartines skales (pvz. Burnso depresijos skalę)?

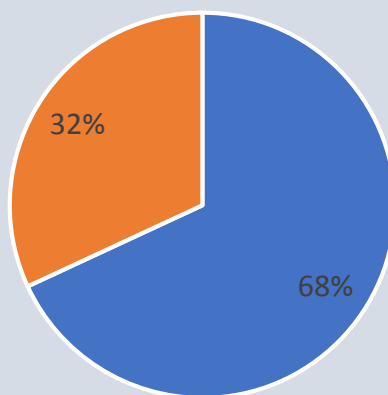
■ Taip ■ Ne

■ Taip ■ Ne

17. Ar rutiniškai kaupiate duomenis apie PSC įgyvendintą sveikatos gerinimo ar prevencinę veiklą (pvz. kiekybinius duomenis apie tai kiek pamokų ar užsiėmimų pravesta)?

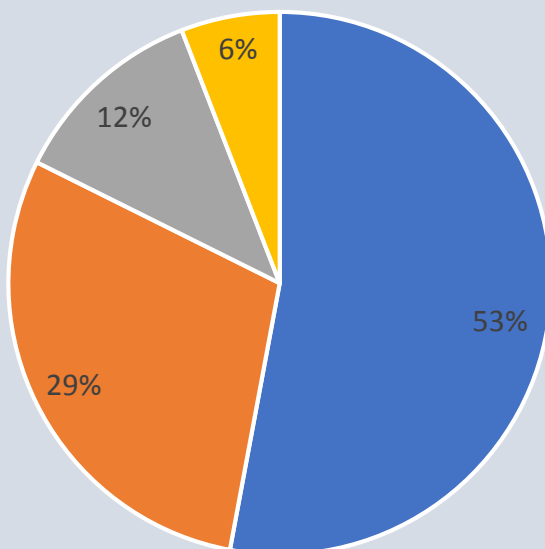
18. Ar rutiniškai ar epizodiškai vykdate apklausas apie pacientų pasitenkinimą gydymu?

■ Taip ■ Ne

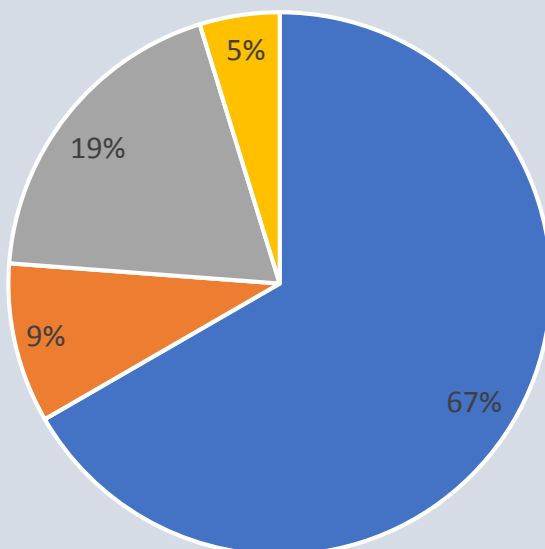
Ar sutinkate, kad trūksta tikslinių ir mokslu pagrįstų metodikų psichologams?

Psichiatrai

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku ■ Visiškai nesutinku

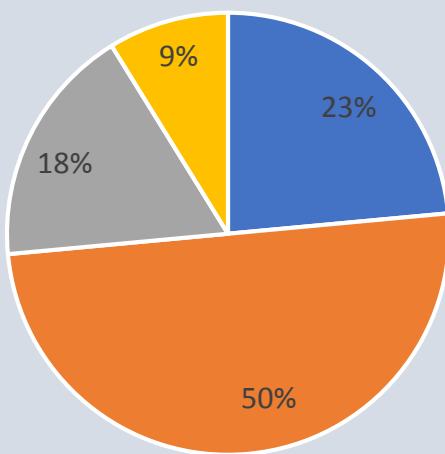
Psichologai

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku ■ Visiškai nesutinku

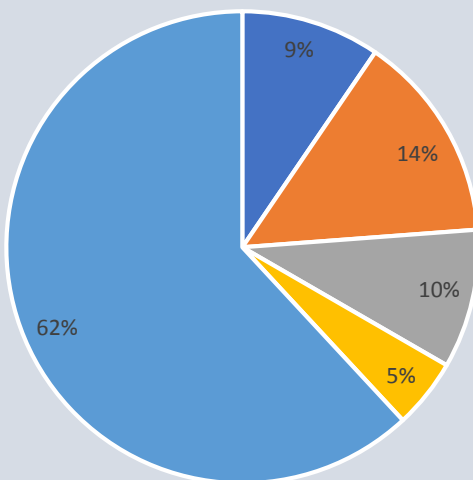
Ar sutinkate, kad trūksta tikslinių ir mokslu pagrįstų metodikų psichiatriams?

Psichiatrai

- Visiškai sutinku
- Dalinai sutinku
- Dalinai nesutinku
- Visiškai nesutinku
- Negaliu atsakyti

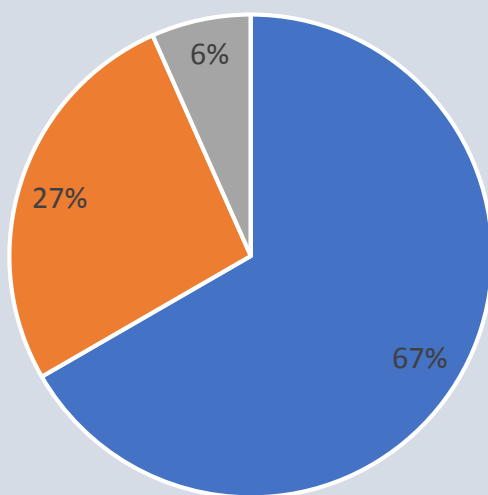
Psichologai

- Visiškai sutinku
- Dalinai sutinku
- Dalinai nesutinku
- Visiškai nesutinku
- Negaliu atsakyti

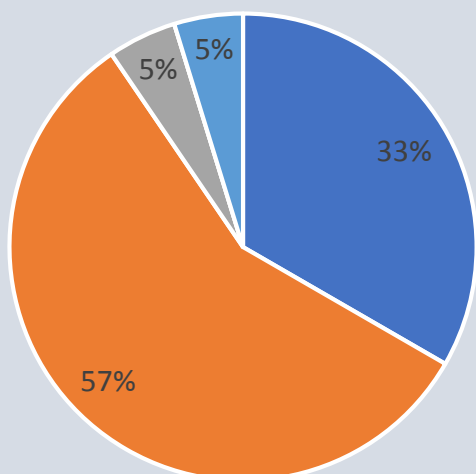
Ar sutinkate, kad vyrauja netolygus medikamentinio ir nemedikamentinio gydymo santykis (medikamentinis gydymas dominuoja)?

Ekspertai

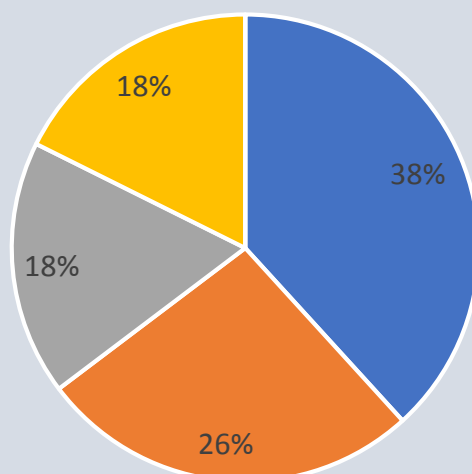
■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

Psichologai

■ Visiškai sutinku ■ Dalinai sutinku ■ Dalinai nesutinku
■ Visiškai nesutinku ■ Negaliu atsakyti

Psichiatrai

Išvados

Pagal apklausos rezultatus daroma išvada, kad kokybinių interviu metu identifikuotos problemos buvo suformuluotos teisingai, specialistų dauguma tai patvirtino. Tik viena iš problemų gavo mažesnę nei 50% pritarimą (visiškai sutinku + dalinai sutinku) – 48%. Apklausa patvirtino šias problemines sritis:

- Per mažas atlygis PSC dirbantiems gydytojams ir kitiems specialistams
- Trūksta resursų užtikrinti PSC darbuotojų psichologinį atsparumą ir gerovę
- Pacientai ar jų šeimos nariai neįtraukiami į gydymo planavimą
- Nepakanka mokymų PSC darbuotojų kvalifikacijos kėlimui
- Trūksta resursų (laiko, žmogiškųjų išteklių, finansų) vykdyti paslaugoms ar veiklai, susijusiai su sveikos gyvensenos skatinimu ar prevencija
- Netaikoma atvejo vadyba
- Per didelis gydytojų darbo krūvis
- PSC gydytojai nėra prieinami vakarais ir savaitgaliais
- Sunku rasti ir įdarbinti kvalifikuotus gydytojus psichologus ar psichiatrus
- Trūksta nekontaktinių valandų, administracinė veikla užima per daug laiko trūksta tikslinių ir mokslu pagrįstų metodikų psichologams
- Trūksta tikslinių ir mokslu pagrįstų metodikų psichiatrams

Psichikos sveikatos centruose dirbantys darbuotojai išreiškė norą daugiau žinoti apie savo ir kitų PSC veiklas ir gydymo rezultatus, gauti tikslines rekomendacijas paslaugų kokybei gerinti. Tačiau dauguma PSC nenaudoja standartinių skalių paciento savijautai įvertinti, nežymi konkrečių gydymo ar konsultavimo technikų (pvz. Kognityvinė elgesio terapija).

Lietuvoje mokslininkai ekspertai kaip esminę psichikos sveikatos priežiūros problemą įvardija medikamentinio gydymo dominavimą. Apklausoje ekspertai ir psichologai su tuo sutinka beveik vienbalsiai (virš 90%), tuo tarpu psichiatrų pritarimas pastebimas nepilnas – 64%.